

STORTINGET

Innst. 405 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:198 S (2025–2026)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Geir Inge Lien, Geir Pollestad og Siv Sætran om kompensasjonsordning for bedrifter utan høve til omstilling

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringa innan våren 2027 kome tilbake til Stortinget med eit forslag om ei ordning med kompensasjon for CO₂avgift for bedrifter som ikkje har reelt høve til å omstille seg bort frå bruk av fossile energiberarar, anten på grunn av manglande tilgang på alternative energikjelder (medrekna nettkapasitet for straum) eller fordi omstillinga vil vere for kostbar.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen har uttalt seg om forslaget i brev av 20. april 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Som ledd i komiteens behandling ble det åpnet for skriftlige innspill. Innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Ruth Mariann Hop, Tobias Hangaard Linge, lederen Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Marius Arion Nilsen og Bengt Rune Strifeldt, fra Høyre, Erlend Larsen og Bård Ludvig Thorheim, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, fra Rødt, Synne Høyforsslett Bjørbæk, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Harry Valderhaug, viser til forslaget om kompensasjon for bedrifter uten mulighet for omstilling.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at CO₂-avgiften er et langsiktig og sentralt virkemiddel i norsk klimapolitikk og er innført gradvis med intensjon om å gi forutsigbarhet for næringslivet.

Flertallet viser til at for mange bedrifter vil elektrifisering stå sentralt for å omstille til lavere CO₂-utslipp i virksomheten og at muligheten til omstilling vil variere noe. Det vises samtidig til at det er store kapasitetsutfordringer for nettilknytning over 1 MW i enkelte regioner og 5 MW i andre for tilgang på ren kraft for norsk næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at målene i norsk klimapolitikk er forankret i et bredt flertall i Stortinget, og at prising av klimagassutslipp gjennom klimaavgifter og deltakelse i

EUs kvotesystem er blant de viktigste og mest langsiktige virkemidlene i denne politikken. CO₂-avgiften bygger på prinsippet om at forurenser betaler, og skal bidra til utslippsreduksjoner, teknologisk utvikling og omstilling i næringslivet.

Disse medlemmer merker seg statsrådets understreking av at det finnes flere mulige løsninger for utslippsreduksjoner, og at prising av utslipp over tid bidrar til å gjøre lav- og nullutslippsløsninger mer lønnsomme. Disse medlemmer viser til at regjeringen arbeider målrettet med å bygge ut og bedre utnyttelsen av energinettet, og at det er iverksatt en handlingsplan for raskere nettutbygging og mer effektive tilknytningsprosesser.

Disse medlemmer er enige i at grønn omstilling kan være krevende for deler av næringslivet, særlig der teknologien er umoden, kostbar eller lite tilgjengelig. Samtidig understreker disse medlemmer at dette gjør det særlig viktig med en aktiv næringspolitikk som støtter opp under omstillingen. Disse medlemmer legger vekt på at regjeringen kombinerer langsiktige og forutsigbare klimarammevilkår med målrettede og tidsavgrensede virkemidler gjennom blant annet Enova og det øvrige virkemiddelapparatet, for å avhjelpe markedssvikt og bidra til teknologiutvikling og industrialisering.

Disse medlemmer deler statsrådets vurdering av at en generell kompensasjonsordning for CO₂-avgift for virksomheter som vurderes å ha begrensede muligheter for omstilling, vil kunne svekke insentivene til utslippsreduksjoner og undergrave formålet med avgiftssystemet. Disse medlemmer peker også på at staten ikke bør overta risiko som naturlig hører til næringsvirksomhet, og at permanente kompensasjonsordninger kan gjøre det vanskeligere å nå de klimamålene Stortinget har sluttet seg til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslaget og mener saken er et tydelig eksempel på hvordan en stadig mer inngripende og symboltung klimapolitikk skaper uforutsigbare og urimelige rammevilkår for norsk næringsliv.

Disse medlemmer vil understreke behovet for regelverk som er forutsigbart, rettferdig og ikke minst fornuftig og tilpasset næringslivets virkelighet.

Disse medlemmer vil understreke at norske bedrifter i økende grad rammes av kompliserte støtteordninger, detaljerte klimakrav og skiftende regulatoriske rammer, noe som gjør det krevende å operere langsiktig og ansvarlig.

Disse medlemmer mener at klimapolitikken i for stor grad er utformet uten tilstrekkelig hensyn til praktiske konsekvenser, både for gjennomførbarhet, for verdiskaping og arbeidsplasser.

Disse medlemmer vil advare mot en utvikling der politiske mål om utslippsreduksjoner fører til et stadig mer uoversiktlig regelverk og økt detaljstyring. Dette skaper ikke bare ineffektiv ressursbruk, men også en situasjon hvor lovlidige aktører risikerer store økonomiske tap som følge av regelverksfeil eller etterfølgende tolkninger fra myndighetene.

Disse medlemmer mener det er uakseptabelt at staten, gjennom en kombinasjon av for ambisiøse og urealistiske klimamål og for dårlig krafttilgang, bidrar til å sette bedrifter i en uholdbar situasjon. I praksis kreves de å delta i det grønne skiftet, men de har ikke mulighet til det, på grunn av mangel på kraft og nett, og for dette straffes de med avgifter. En slik politikk undergraver både tilliten til myndighetene, utviklingsmulighetene og viljen til å investere i Norge.

Disse medlemmer mener det er uforståelig at CO₂-avgiftene trappes opp, men at tilgangen på alternative energibærere, som elektrisitet, biogass og andre lavutslippsløsninger, er utilstrekkelig for mange virksomheter, enten på grunn av manglende nettkapasitet, infrastruktur, teknologiske flaskehalsar eller uforholdsmessig høye omstillingskostnader.

Disse medlemmer vil påpeke at en bærekraftig klimapolitikk må være teknologinøytral, realistisk, forutsigbar og ikke minst økonomisk ansvarlig. Dagens utvikling peker i motsatt retning, med stadig flere særkrav, særordninger og økende risiko for næringslivet.

Disse medlemmer mener derfor at det er nødvendig med en grundig opprydning i klimarelaterte krav, støtte- og reguleringsordninger, med mål om å realitetsorientere målene, redusere kompleksiteten, redusere kostnadene og sikre at bedrifter gis rom for utvikling og styrking av konkurransekraft.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en komplett oversikt over klimakrav rettet mot norsk næringsliv, og komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for dette.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for å fjerne særnorske klimakrav mot næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for å redusere norske klimamål for næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne CO₂-avgifter, særskilt særnorske CO₂-avgifter, for næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.»

Disse medlemmer understreker at klimapolitikken ikke må utvikle seg til et system som skaper større økonomisk risiko enn miljøgevinst, og at staten må ta ansvar for konsekvensene av eget regelverk. Disse medlemmer vil også fremheve at Norge trenger et tydelig skifte i næringspolitikken, bort fra byråkrati og detaljregulering, og over til enklere regler, lavere skatter og avgifter og større handlingsrom for bedriftene. Dette er avgjørende for å sikre arbeidsplasser og verdiskaping i hele landet.

Komiteens medlemmer fra Høyre deler forslagsstillernes bekymring for at norske bedrifter ikke får tilgang til nettkapasitet. En tilpasning til CO₂-avgiften vil ofte innebære omlegging til ren kraft som innsatsfaktor i produksjonen. Disse medlemmer mener likevel at denne utfordringen må løses i energipolitikken. Det er ikke bare utviklingen av norske bedrifter som stopper opp dersom det ikke utvikles mer kraft og nett i Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener det haster at regjeringen Støre legger om energipolitikken slik at norske bedrifter og det norske samfunnet kan omstille seg i tråd med nasjonal og europeisk klimapolitikk. Det har omtrent ikke blitt gitt konsesjon til ny kraft de siste fem årene og antall kilometer med nytt sentralnett er beskjedent sammenlignet med tidligere.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti viser til at opptrappingen av CO₂-avgiftene påfører deler av norsk næringsliv betydelige kostnader, dette uten at rammevilkårene for nødvendig omstilling er på plass. Disse medlemmer peker på at mange virksomheter i dag mangler reelle alternativer til fossile energibærere, særlig som følge av manglende nettkapasitet og utilstrekkelig energiinfrastruktur.

Disse medlemmer mener det er uakseptabelt at bedrifter ilegges økte avgifter uten at de har faktiske mulighet til å tilpasse seg. I praksis innebærer dette at enkelte virksomheter blir sittende med en betydelig økonomisk belastning som de i særdeles liten grad kan påvirke. Disse medlemmer er bekymret for måten dette rammer både lønnsomhet, investeringsevne og arbeidsplasser enkelte steder. Det er verken god klimapolitikk eller ansvarlig næringspolitikk.

Disse medlemmer viser til situasjonen for virksomheter som Vartdal Plast, som står overfor en betydelig økning i CO₂-avgift samtidig som manglende tilgang på elektrisk kraft gjør det umulig å legge om produksjonen. Dette er ikke et enkeltstående tilfelle, men illustrerer en bredere utfordring der politikken ikke tar tilstrekkelig hensyn til faktiske forhold.

Disse medlemmer mener staten må ta et større ansvar. Når myndighetene ikke har sikret nødvendig infrastruktur eller tilgang på alternative energikilder, kan ikke hele byrden legges på den enkelte bedrift. En mer realistisk politikk må ta utgangspunkt i de faktiske mulighetene næringslivet har for omstilling.

På denne bakgrunn fremme disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen våren 2027 komme tilbake til Stortinget med et forslag om en ordning med kompensasjon for CO₂-avgift for bedrifter som ikke har reell mulighet til å omstille seg bort fra bruk av fossile energibærere, enten på grunn av manglende tilgang på alternative energikilder (inkludert nettkapasitet for strøm) eller fordi omstillingen vil være for kostbar.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne vil understreke at prinsippet om at forurenser betaler må ligge fast, og at CO₂-avgiften er et av de viktigste og mest treffsikre virkemidlene man har for å kutte utslipp og drive nødvendig omstilling i norsk økonomi.

Dette medlem anerkjenner at dette kan føre til reelle utfordringer for enkelte virksomheter, men mener disse best møtes med målrettede støtteordninger og investeringer i teknologi og infrastruktur – ikke gjennom uthuling av CO₂-avgiften.

Dette medlem mener at stadige unntak, midlertidige reduksjoner og endringer i CO₂-avgiften svekker forutsigbarheten for næringslivet, som er avgjørende for å utløse langsiktige investeringer i utslippskutt og omstilling, og støtter dermed ikke forslaget fremmet i Representantforslaget 198 S (2025–2026).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide en komplett oversikt over klimakrav rettet mot norsk næringsliv, og komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for dette.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for å fjerne særnorske klimakrav mot næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for å redusere norske klimamål for næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne CO₂-avgifter, særskilt særnorske CO₂-avgifter, for næringslivet, for slik å ivareta norsk næringslivs konkurransekraft.

Forslag fra Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen innen våren 2027 komme tilbake til Stortinget med et forslag om en ordning med kompensasjon for CO₂-avgift for bedrifter som ikke har reell mulighet til å omstille seg bort fra bruk av fossile energibærere, enten på grunn av manglende tilgang på alternative energikilder (inkludert nettkapasitet for strøm) eller fordi omstillingen vil være for kostbar.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:198 S (2025–2026) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Geir Inge Lien, Geir Pollestad og Siv Sætran om kompensasjonsordning for bedrifter utan høve til omstilling – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 26. mai 2026

Rune Støstad

leder

Bård Ludvig Thorheim

ordfører

Statsråden

Næringskomiteen,
Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

26/1328-

20. april 2026

Uttale til representantforslag 8:198 2025-2026 om kompensasjonsordning for bedrifter utan høve til omstilling

Eg syner til brev frå næringskomiteen 26. mars 2026, der komiteen ber om ei uttale til representantforslag 198 S frå stortingsrepresentantane Geir Inge Lien, Geir Pollestad og Siv Sætran om kompensasjonsordning for verksemdar utan høve til omstilling. Spørsmålet vart opphavleg stilt til næringsministeren, men er overført til klima- og miljøministeren som har ansvaret for klimapolitikken.

Prising av klimagassutslepp gjennom klimaavgifter og deltaking i EUs kvotesystem (EU ETS) er dei viktigaste verkemidla i norsk klimapolitikk. Om lag 85 prosent av dei norske klimagassutsleppa er omfatta av anten klimaavgift, kvoteplikt eller begge delar. Prisen på utsleppa gir verksemdene insentiv til å gjennomføre utsleppsreducerande tiltak eller redusere aktivitet som fører til utslepp. Samstundes bidreg prisinga til at forureinar betaler for skadane sine. Ein riktig fastsett pris skal spegle kostnadene utsleppa påfører samfunnet, og gjer det mindre lønsamt å forureine. Avgifter og kvotar bidreg slik til å vri forbruket mot varer og tenester med lågare utslepp.

Det finst fleire moglege løysingar for utsleppsreduksjonar, mellom anna elektrifisering, bruk av biobrensel, bruk av hydrogen og karbonfangst og -lagring. CO₂-avgift gir også insentiv til å forbetre og effektivisere prosessar og rutinar, som å redusere varmetap og auke energigjenvinning, utvikle nye løysingar og arbeide for å gjere eksisterande løysingar billigare eller meir tilgjengelege. Fleire moglege løysingar gjer det samstundes vanskeleg å vurdere om ei verksemd kan omstille seg. Til dømes kan biobrensel som oppfyller bærekraftskriterier i dei fleste tilfella erstatte fossile brensel utan større tilpassingar. Enova har gitt tilsegn om støtte til fleire biogassanlegg som på sikt kan auke tilgangen. Når prisen

på fossile brensel aukar som følgje av CO₂-avgift, kan biobrensel bli relativt meir lønsamt å ta i bruk. Regjeringa arbeider samstundes med å utbetre kapasitetsutfordringar i energinettet

Nettselskapa har plikt til å tilknytte alle som ønsker det til straumnettet. Dersom det ikkje er plass i nettet, skal nettselskapa utan ugrunna oppheld utreie, søke konsesjon og byggje naudsynte anlegg for kunne tilknytte kunden. I dag er det mange som har bedt om ny eller auka kapasitet i nettet, og førespurt kapasitet overstig ledig kapasitet mange plassar. Det er difor viktig at det går raskare å etablere nettanlegg i framtida. Regjeringa la våren 2023 fram ein handlingsplan for raskare nettutbygging og betre utnytting av nettet, som no er følgt opp. Regjeringa har satt i verk mange tiltak som skal bidra til å korte ned tidsbruken i myndigheitsbehandlinga av søknader om konsesjon, meir effektive tilknytingsprosessar og betre utnytting av straumnettet.

Regjeringa er medviten om at grøn omstilling er eit krevjande arbeid for delar av næringslivet, særleg i ein situasjon der ny teknologi kan vere umoden, kostbar eller lite tilgjengeleg på sikt. Regjeringa fører difor ein politikk der ein kombinerer langsiktige rammevilkår, som prising av utslepp gjennom avgifter og kvotar, med meir målretta og tidsavgrensa støtteordningar som kan avhjelpe marknadssvikt i tidlege fasar. Enova er regjeringas viktigaste verktøy for klima- og energiomstilling. Samtidig er det ei grunnleggjande føresetnad at staten ikkje kan, og heller ikkje bør, ta all risiko frå verksemdene. Dei som mottek støtte, må sjølve bidra med kapital og ta del i risikoen, og støtta skal ikkje vere varig. Føremålet er å leggje til rette for omstilling og teknologiutvikling i ein oppstartsfase, slik at marknadskreftene etter kvart kan ta over innanfor langsiktige og stabile rammer.

Eg meiner det vil sende eit uheldig signal å gå bort frå prinsippet om at forureinar betaler gjennom ei generell CO₂-kompensasjonsordning for verksemdar som blir vurderte å ha avgrensa høve til omstilling. Ei slik ordning vil etter mi vurdering svekkje insentiva til omstilling i næringslivet, og kan og gjere det vanskelegare å nå klimaforpliktelsene våre. Eg tilrår difor ikkje å gå vidare med forslaget.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen

